

végzés

Rendelkező rész

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A kiskorú veszélyeztetésének büntette és más bűncselekmények miatt ... és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a Kecskeméti Járásbíróság a 2018. február 7. napján meghozott és kihirdetett 19.B.1225/2014/108. számú ítéletével ... I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 3 rendbeli kiskorú veszélyeztetésének büntettségében [2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 208. § (1

bekezdés], folytatólagosan elkövetett testi sértés vétségében, mint társtettes [Btk. 164. § (1) bekezdés, (2) bekezdés], és folytatólagosan elkövetett testi sértés büntetében, mint társtettes [Btk. 164. § (1) bekezdés, (2) bekezdés, (4) bekezdés b) pont]. Ezért őt a bíróság - halmazati büntetésül - 1 év 6 hónap börtönbüntetésre ítélte. A kiszabott szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a szabadságvesztés esetleges végrehajtása esetén a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb 3 hónapnak a kitöltését követő nap. Rendelkezett a bűnjelről és a bűnügyi költség viseléséről.

- [2] Az ellentétes irányú fellebbezések alapján másodfokon eljáró Kecskeméti Törvényszék a 2019. március 28. napján tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett 2.Bf.168/2018/9. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta azzal, hogy a terhelt társtettesként, folytatólagosan elkövetett testi sértés büntetéként értékelt cselekménye kapcsán felhívott jogszabályhely helyesen: Btk. 164. § (1), (2), (4) bekezdés b/1. pont 1. fordulat.
- [3] **II. 1.** A jogerős ítélet ellen ... I. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt védője útján. A felülvizsgálati indítvány szerint a bíróságok a határozatukat magánindítvány hiányában hozták meg, mert a magánindítvány előterjesztésére a törvényi határidő lejártát követően került sor.
- [4] A védő a felülvizsgálati indítványban emellett sérelmezte a tényállás megalapozatlanságát és további eljárási szabálysértéseket is. Kifejtette, hogy mindazon bizonyítékok, amelyek alapján a terhelt büntetőjogi felelősségét megállapították, ellentmondásosak, iratellenesek, azaz ok okozati összefüggésben nem állnak egymással. Nem történt meg a büntetőeljárás során beszerzett bizonyítékoknak a polgári peres eljárásban, illetőleg a gyámhatósági eljárásokban keletkezett iratok tartalmával történő összevetése. Az ügyben készült (**szakértő 1** és **szakértő 2** által adott) szakvélemények elfogultak és szakmailag is kifogásolhatóak. Sérelmezte gyk. kihallgatásának módját, a gyermekkorúak szavahihetősége vizsgálatának hiányát, és egyúttal elemezte, értékelte az ügyben meghallgatott tanúk vallomásait.
- [5] A védő mindezek alapján a támadott határozatok megváltoztatását és az I. rendű terhelt felmentését indítványozta.
- [6] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.1217/2019. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt a tényállás megalapozatlanságát, illetőleg a bizonyítékok bírói mérlegelését támadó részében a törvényben kizártnak, a magánindítvány hiánya tekintetében alaptalannak tartotta.
- [7] Álláspontja szerint a kk. sértett sérelmére elkövetett, és csak joghatályos magánindítványra büntethető könnyű testi sértés vétsége tekintetében annak ellenére meg kellett vizsgálni a magánindítvány előterjesztésének feltételeit, hogy az ítéleti tényállás szerint a törvényes képviselő 2014. február 28. napján joghatályos magánindítványt tett. Egyúttal kifejtette, hogy figyelemmel a nyomozás során történetekre (a feljelentésekre, a nyomozás elrendelésére, az ezt követő nyomozati cselekményekre), valamint a nyomozati cselekmény időpontjában hatályos 1998. évi XIX. törvény (korábbi Be.) 173. §-ában szabályozott magánindítvány rendelkezéseire, megállapítható, hogy az I. rendű terhelttel szemben a kiskorú sértett sérelmére elkövetett könnyű testi sértés vétsége miatt mind a korlátozottan cselekvőképes kiskorú, mint pedig a jelenlévő törvényes képviselője joghatályos magánindítványt terjesztettek elő. Ezért a Legfőbb Ügyészség azt indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatokat ... I. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.
- [8] 3. ... I. rendű terhelt a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára tett írásbeli észrevételében a felülvizsgálati indítványban foglaltakat fenntartva és megerősítve, hiányolta még a hathatós jogi segítséget, és kifogásolta a kirendelt védője tevékenységét.
- [9] **III. 1.** A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen eljárva bírálta el. A megtámadott határozatokat a Be. 659. § (5) bekezdésére figyelemmel a megtámadott részében, a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálta felül. Emellett a Be. 659. § (6) bekezdésére tekintettel vizsgálta a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott - és az indítványozó által nem hivatkozott - esetleges eljárási szabálysértéseket is.

- [10] Ennek eredményeként a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, érdemében alaptalannak találta.
- [11] 2. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely csak a Be. 648. § a), b) és c) pontjában meghatározott felülvizsgálati okokból, és a Be.-ben meghatározott feltételek szerint vehető igénybe.
- [12] A felülvizsgálati eljárásban a tényálláshoz kötöttség érvényesül. A felülvizsgálat alapvető szabálya, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (1) bekezdés]. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye. A felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.
- [13] A tényállás irányadósága azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. Ennek megfelelően a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására.
- [14] A Kúria kihangsúlyozza, hogy a felülvizsgálati eljárásban az irányadó tényálláshoz kötöttség olyannyira szigorú szabály, hogy a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése az alapeljárásban megállapított tényállás alapján lenne elbírálandó abban az esetben is, ha a tényállás hiányos, nem kellően felderített, és ellentétes az iratok tartalmával (BH 2004.102.), vagy más megfogalmazásban: az alapügyben megállapított tényállás az irányadó, függetlenül attól, hogy az adott tényállás megalapozott-e, vagy sem (BH 2016.264.; BH 2010.324.). Ennek kiemelése pusztán elvi jellegű, hiszen a Kúria nem vizsgálhatja, hogy az alapítélettel megállapított tényállás szenved-e valamiféle hiányosságban.
- [15] Eljárási szabálysértés vizsgálatára is csak akkor kerülhet sor, ha az a büntetőeljárási törvényben kimerítően felsorolt, felülvizsgálati eljárást megalapozó eljárás szabálysértések között szerepel. Ezért azokat az indítványokat, illetőleg az indítványok azon részeit, amelyekben nem felülvizsgálati okra, vagy a tényállásban nem szereplő tényekre hivatkoznak, érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani.
- [16] Ugyancsak változatlanok a revízió korlátaira vonatkozó szabályok. A Kúria csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott keretek között bírálja felül a megtámadott határozatot. A jogalkotó a rendkívüli jogorvoslati eljárásban csak a legsúlyosabb anyagi és eljárásjogi törvénysértések esetében biztosít lehetőséget a jogerő feloldására, a jogerős ügydöntő bírósági határozatok megváltoztatására.
- [17] A védő az indítványában alapvetően a tényállás megalapozottságát vonta kétségbe, a bizonyítékok bizonyító erejét vitatta, a bizonyítási eljárás hiányosságait sérelmezte. Miután azonban a tényállás - függetlenül annak megalapozott voltától, a bizonyítékok értékelésének mikéntjétől - nem támadható, az indítvány e része tekintetében a felülvizsgálat kizárt.
- [18] Nem képez felülvizsgálati okot az ügyben - akár kirendeléssel, akár meghatalmazással - eljáró ügyvéd tevékenységének megítélése, kifogásolása sem. A Kúria ezért az indítvány ezen részeivel érdemben nem is foglalkozott.
- [19] 3. A Kúria a védőnek a magánindítvány hiánya körében kifejtett érvelésével az alábbi okokból nem értett egyet.
- [20] A Be. 648. § b) pontjában foglalt rendelkezés alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő. A Be. 649. § (2) bekezdés b) pontja értelmében eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát - többek között - magánindítvány hiányában hozta meg.
- [21] A 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 164. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés szerint minősülő könnyű testi sértés vétsége ugyanezen törvényhely (10) bekezdése értelmében csak magánindítványra büntethető. Ennek megfelelően a ... I. rendű terhelt terhére a

jogerősen megállapított 5 rendbeli bűncselekményből a kk. sértett sérelmére elkövetett, a Btk. 164. § (1) bekezdésében meghatározott és (2) bekezdés szerint büntetendő könnyű testi sértés vétsége valóban csak joghatályos magánindítvány előterjesztése esetén büntethető.

- [22] Amint azt a nyomozati iratok, valamint a jogerős ítélet történeti tényállása is tartalmazza, a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatal Járási Gyámhivatala tett feljelentést ismeretlen tettes ellen 2013. május 30. napján a Kecskeméti Rendőrkapitányságon kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt (nyomozati iratok 59-60. oldal; másodfokú végzés 2. oldal tizedik bekezdés). Ez, valamint a törvényes képviselő 2013. május 22. napján kk. ... sértett sérelmére elkövetett testi sértés miatt előterjesztett feljelentése (nyomozati iratok 75. oldal; másodfokú végzés 2. oldal tizenegyedik bekezdés) alapján a Kiskőrösi Rendőrkapitányság 820/2013. bü. számon 2013. május 28. napján rendelte el a nyomozást ismeretlen tettes ellen védekezésre, vagy akaratnyilvánításra képtelen személy ellen elkövetett könnyű testi sértés büntetnének - vagyis közvádas ügy - gyanúja miatt.
- [23] Ezt követően, 2014. február 28. napján került sor a Kiskőrösi Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztályán kiskorú tanúkihallgatására, a törvényes képviselője - édesanyja - jelenlétében. A törvényes képviselő a kihallgatás végén úgy nyilatkozott, hogy a kiskorú gyermek sérelmére elkövetett könnyű testi sértések miatt kéri mind a sértett édesapja - az I. rendű terhelt -, mind az I. rendű terhelt felesége - a II. rendű terhelt - felelősségre vonását (nyomozati iratok 253. oldal első bekezdés).
- [24] A Btk. 31. § (2) bekezdése alapján a magánindítvány előterjesztésére a sértett jogosult. Ha a sértett nem rendelkezik büntetőeljárási cselekvőképességgel, úgy a Btk. 31. § (3) bekezdése értelmében elsősorban a sértett törvényes képviselője terjesztheti elő a magánindítványt azzal, hogy arra a polgári jog szabályai szerint korlátozottan cselekvőképes kiskorú sértett, továbbá a gyámhatóság is jogosult.
- [25] Miután az elbírált cselekmények elkövetési ideje 2011. és 2013. május 22-e között van, a nyomozás elrendelésére pedig 2013. május 28. napján került sor, helyesen hivatkozott a Legfőbb Ügyészség arra, hogy a nyomozati cselekmény időpontjában hatályos 1998. évi XIX. törvény (korábbi Be.) magánindítványt szabályozó rendelkezéseit kell vonatkoztatni a vizsgált magánindítvány joghatályosságának az eldöntésekor.
- [26] A korábbi Be. 173. § (1) bekezdése szerint csak a jogosult feljelentése alapján indulhat eljárás, azonban a magánindítvány előterjesztőjének minden olyan nyilatkozatát, amely szerint az elkövető büntetőjogi felelősségre vonását kívánja, magánindítványnak kell tekinteni.
- [27] A korábbi Be. 173. § (2) bekezdésére figyelemmel akkor, ha a nyomozás megindulását követően derül ki, hogy a cselekmény csak magánindítványra büntethető, a jogosult nyilatkozatát be kell szerezni. Ezért amikor nyilvánvalóvá válik, hogy a bűncselekmény nem közvádra, hanem magánvádra üldözendő, a hatóságnak ki kell oktatnia a sértettet arra, hogy a felhívástól számított harminc napon belül magánindítványt terjeszthet elő. A hatóságnak (az ügyésznek) az ügygel kapcsolatosan megváltozott jogi értékelése is alapot adhat a magánindítvány előterjesztésére való felhívásnak. Ez esetben a korábbi Be. 173. § (3) bekezdése alapján a magánindítvány előterjesztésére nyitva álló harminc napos határidőt attól a naptól kell számítani, amikor a jogosult - jelen esetben a kiskorú sértett törvényes képviselője - erről a felhívásról tudomást szerez.
- [28] Miután az adott ügyben folytatott nyomozás során megállapíthatóvá vált, hogy a kk. sértett sérelmére elkövetett cselekmény könnyű testi sértés vétségének minősülhet, a nyomozóhatóság a törvényes képviselőt nyilatkozattételre felhívta. A törvényes képviselő a kioktatást követően, a gyermeke vallomásának ismeretében joghatályos magánindítványt terjesztett elő ... I. rendű terhelttel szemben a kiskorú sérelmére elkövetett könnyű testi sértés vétsége miatt.
- [29] Utal egyúttal a Kúria arra, hogy a 2018. július 1. napjától hatályos Be. (2017. évi XC. törvény) 378. § (1)-(4) bekezdése a korábbi Be.-ben foglaltakkal lényegében azonosan rendelkezik a magánindítványra vonatkozó szabályokról. Az eltérés a magánindítvány előterjesztésére

meghatározott időtartam megjelölésében van, miután úgy rendelkezik, hogy a magánindítványt attól a naptól számított egy hónapon belül lehet előterjeszteni, amelyen a magánindítványra jogosult a bűncselekményről tudomást szerzett [Be. 378. § (3) bekezdés], hiszen a magánindítványra üldözendő bűncselekmények túlnyomó részében a magánindítvány szükségessége nem az elkövető és a sértett viszonyától, és így az elkövető kilétének ismeretétől függ.

- [30] Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a kk. sértett sérelmére elkövetett könnyű testi sértés vétsége tekintetében a törvényes képviselő által előterjesztett magánindítvány joghatályos, ekként az ezt támadó felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [31] Minderre figyelemmel a Kúria - miután nem észlelt olyan egyéb eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a támadott határozatokat - a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján - ... I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.
- [32] A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC. Fejezete sem tartalmaz. A végzés ellen tehát nincs helye fellebbezésnek. Felülvizsgálatát kifejezett rendelkezéssel a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulata zárja ki. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig rögzíti, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2020. március 12.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. előadó bíró, Dr. Gergye Tamás s.k. bíró